

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΤΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

ΤΜΗΜΑ ΙΙΙ

Σε συμβούλιο (άρθρο 69 ν. 4055/2012)

Συγκροτούμενο από τον Πρόεδρο του Τμήματος Ιωάννη Σαρμά, Αντιπρόεδρο, εισηγητή των κρινόμενων υποθέσεων, τη Γεωργία Τζομάκα, αρχαιότερη Σύμβουλο στο Τμήμα, και τη Σύμβουλο Θεολογία Γναρδέλλη.

Συνήλθε στην αίθουσα διασκέψεων του καταστήματός του, στις 29 Ιουνίου 2017, με την παρουσία της Γραμματέως του Σταυρούλας Δικητόλια, για να αποφανθεί επί των ακολούθων εφέσεων του βιβλίου δικογράφων του Τμήματος έτους 2013:

52	3772	ΝΤΑΗ Γρηγορίου του Ευστρατίου
----	------	-------------------------------

(κατοίκων στην αναφερόμενη στο δικόγραφο της έφεσης αυτών διεύθυνση),
κατά του Ελληνικού Δημοσίου, εκπροσωπούμενου από τον Υπουργό Οικονομικών.

Αφού μελέτησε τα στοιχεία του φακέλου και έλαβε υπόψη

Την έγγραφη γνώμη του Αντεπιτρόπου της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο Ευάγγελου Καραθανασόπουλου, σύμφωνα με την οποία οι υπό κρίση εφέσεις δεν μπορεί να εισαχθούν για εκδίκαση με τη διαδικασία του άρθρου 108 Α παρ. 3 του π.δ. 1225/1981, δεδομένου ότι, ανεξαρτήτως της συμπροσβολής των πράξεων με τις οποίες αναπροσαρμόστηκε μειωτικά η σύνταξη των εκκαλούντων κατ' εφαρμογή των διατάξεων των περιπτώσεων 31 και 32 της υποπαραγράφου Γ.1 της παραγράφου Γ του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012, ως προς την ισχύ των οποίων έχει ήδη αποφανθεί η Ολομέλεια του Ελεγκτικού Συνεδρίου, τίθενται ζητήματα αφενός εκτέλεσης στρατιωτικής σύνταξης, που εκφεύγουν της αρμοδιότητας του Τμήματος, αφετέρου νομιμότητας άλλων διατάξεων του ν. 4093/2012, επί των οποίων δεν έχει ακόμη αποφανθεί η Ολομέλεια του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Επίσης, τα δικόγραφα των εφέσεων, παρά το ότι έχουν κατατεθεί μετά τη θέση σε ισχύ του 73 παρ. 2 του ν. 4055/2012, υπογράφονται από τους εκκαλούντες και όχι από δικηγόρο.

Σκέφθηκε σύμφωνα με το νόμο και αποφάσισε τα εξής:

1. Ο ν. 4055/2012 «Δίκαιη δίκη και εύλογη διάρκεια αυτής» (Α' 51) περιέχει ειδικό «Μέρος Δ'» με τίτλο «Επιτάχυνση της διαδικασίας ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου», στο οποίο περιλαμβάνονται τα άρθρα 68 έως και 84. Με το άρθρο 69 του νομοθετήματος προστέθηκε το άρθρο 108 Α στο π.δ. 1225/1981 με το οποίο (παράγραφος 3 αυτού) κατέστη δυνατή η σε συμβούλιο διαδικασία εκδίκασης διαφορών - όταν τίθεται νομικό ζήτημα για το οποίο έχει ήδη αποφανθεί η Ολομέλεια του Ελεγκτικού Συνεδρίου - ενώ με το άρθρο 73 του ίδιου νομοθετήματος προβλέφθηκε η συνεκδίκαση περισσοτέρων ενδίκων βοηθημάτων ή μέσων όταν τίθενται όμοια ζητήματα έστω και αν δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις της ομοδικίας (παράγραφος 1 που τροποποιεί το άρθρο 13 παρ. 1 του π.δ/τος 1225/1981), καθώς επίσης ότι «Τα δικόγραφα των ενδίκων βοηθημάτων και μέσων που ασκούνται από ιδιώτη υπογράφονται από δικηγόρο» και ότι «Ένδικο μέσο ή βοήθημα που υπογράφεται μόνο από τον ασκούντα αυτόν θεωρείται ότι έχει ασκηθεί νομίμως, εφόσον παρίσταται δικηγόρος κατά τη συζητήσή του ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου» (παράγραφος 2 που τροποποιεί την παρ. 2 του άρθρου 13 του π.δ/τος 1225/1981).

2. Οι ανωτέρω διατάξεις θεσπίστηκαν, όπως προκύπτει από τον τίτλο του Μέρους του νομοθετήματος που τις περιλαμβάνει, προκειμένου να επιταχυνθεί η απονομή δικαιοσύνης από το Ελεγκτικό Συνέδριο, έτσι ώστε να πραγματοποιηθεί η απαίτηση του άρθρου 6 παρ. 1 της ΕΣΔΑ για δίκη εντός εύλογης προθεσμίας. Συνεπώς, η ρύθμιση δια της οποίας απαιτείται όπως η υποστήριξη

υποθέσεως ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου συντελείται από δικηγόρο πρέπει να ερμηνευθεί ως αποβλέπουσα στην εκδίκαση επαρκώς από νομικής απόψεως επεξεργασμένων ενδίκων βοηθημάτων ή μέσων, έτσι ώστε, και με τον τρόπο αυτό, να καθίσταται ευχερέστερη και συνεπώς ταχύτερη η απονομή της δικαιοσύνης. Εκ τούτου παρέπεται ότι η εν λόγω διάταξη δεν είναι εφαρμοστέα -διότι αυτό θα προσέκρουε στη βασική στόχευση του νομοθετήματος που την περιλαμβάνει- και όταν με την εφαρμογή της κωλύεται η εφαρμογή άλλων διατάξεων του αυτού «Μέρους Δ΄» του ίδιου νομοθετήματος με τις οποίες ομοίως σκοπείται η επιτάχυνση της ενώπιον του ίδιου Δικαστηρίου διαδικασίας. Επομένως, όταν νομικό ζήτημα έχει κριθεί με απόφαση της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, δεν εμποδίζεται η λήψη αποφάσεως από τον σχηματισμό που συνεδριάζει σε συμβούλιο, εκ του γεγονότος ότι το εκδικαζόμενο ένδικο βοήθημα υπογράφεται από μόνον τον αιτούντα δικαστική προστασία, δοθέντος ότι, στην περίπτωση αυτή, δεν συντρέχει η υποκειμένη αιτία που δικαιολογεί την εφαρμογή της διάταξης περί νομικής συνδρομής του διαδίκου από δικηγόρο. Αντίθετη ερμηνευτική εκδοχή θα εμφάνιζε τον νομοθέτη ως θεσπίζοντα αντιφατικές ρυθμίσεις εντός του αυτού νομοθετήματος, διότι την επιτάχυνση της διαδικασίας την οποία θα επιτύγχανε μέσω της διαδικασίας σε συμβούλιο θα τη ματαίωνε δια της σε κάθε περίπτωση υποχρεωτικής επιβολής της συνδρομής δικηγόρου, ενώ, παραλλήλως, η υποχρέωση αυτή, που δεν θα δικαιολογούνταν για λόγους επιτάχυνσης της δίκης – αφού το νομικό ζήτημα είναι λυμένο - θα εξηγούνταν πλέον ως υπαγορευόμενη, κατά τρόπο αντισυνταγματικό, από σκοπιμότητες μη συναρτώμενες με τις απαιτήσεις της δίκαιης δίκης.

3. Εν όψει των ανωτέρω τα υπό κρίση ένδικα βοηθήματα, τα οποία υπογράφονται μόνο από τους αιτούντες δικαστική προστασία στρατιωτικούς συνταξιούχους, παραδεκτώς εισάγονται στην παρούσα διαδικασία ενώπιον του Συμβουλίου.

4. Εξ άλλου η απόφαση που εκδίδεται κατά την εν συμβουλίω διαδικασία δεν καθίσταται πράγματι δεσμευτική για τους διαδίκους, παρά μόνον εάν την αποδεχτούν, γεγονός που τεκμαίρεται με την άπρακτη παρέλευση της προθεσμίας που τάσσεται από τον νόμο, εντός της οποίας μπορούν να ζητήσουν τη συζήτηση της υπόθεσης στο ακροατήριο. Εκ τούτων παρέπεται ότι κατά την εν συμβουλίω διαδικασία δεν απαιτείται πλήρης απόδειξη των ισχυρισμών που θεμελιώνουν την επίδικη απαίτηση, αλλά αρκεί, με βάση τα στοιχεία που υπάρχουν στο φάκελο, τα γνωστά στο δικαστήριο γεγονότα και την έλλειψη αντιφάσεων στους ισχυρισμούς του προσφεύγοντος και στα στοιχεία που προσκομίζει, όπως το δικαστήριο σχηματίζει πεποίθηση περί του αληθούς των ισχυρισμών αυτών.

5. Με την 4707/2015 απόφαση της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ενόψει των διατάξεων του άρθρου 86 του ν. 4307/2014 (Α΄ 246/15.11.2014), με τις οποίες αφενός καταργήθηκαν από τότε που ίσχυσαν οι διατάξεις των περιπτώσεων 31, 32 και 33 της υποπαραγράφου Γ.1 της παραγράφου Γ του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 (Α΄ 222), που αφορούν τους στρατιωτικούς (παρ. 1), σε συμμόρφωση προς τις 2192-2196/2014 αποφάσεις της Ολομέλειας του ΣτΕ, αφετέρου αντικαταστάθηκαν από 1.8.2012 οι διατάξεις των άρθρων 50 και 51 του ν. 3205/2003 (Α΄ 297), οι οποίες είχαν αντικατασταθεί με τις ήδη καταργούμενες διατάξεις του ν. 4093/2012, και θεσπίστηκαν νέοι βασικοί μισθοί, νέοι συντελεστές και νέα επιδόματα για τους στρατιωτικούς σε τέτοιο ύψος, ώστε να αναπληρωθούν κατά το ήμισυ οι απώλειες που είχαν επέλθει στις μισθολογικές αυτές παροχές με το ν. 4093/2012, κρίθηκε ότι οι πράξεις με τις οποίες αναπροσαρμόστηκαν οι συντάξεις των στρατιωτικών συνταξιούχων, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 34 του Συνταξιοδοτικού Κώδικα και με βάση τα μισθολογικά δεδομένα του ν. 4093/2012 αναδρομικά από 1.8.2012, απώλεσαν το νόμιμο έρεισμά τους, αφού οι διατάξεις, κατ' εφαρμογή των οποίων εκδόθηκαν, καταργήθηκαν από τότε που ίσχυσαν.

6. Από το συνδυασμό των διατάξεων του άρθρου 67 παρ. 4 του π.δ. 169/2007 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων (Α΄ 210), στο οποίο κωδικοποιήθηκαν οι διατάξεις του άρθρου 5 παρ. 1 του ν. 4448/1964 (Α΄ 253), όπως το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 4 ισχύει μετά την αντικατάστασή του με το άρθρο 6 του ν. 4002/2011 (Α΄ 180), του άρθρου 90 του Κώδικα Νόμων για το Ελεγκτικό Συνέδριο, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 4129/2013 (Α΄ 52), καθώς και των 48208/31.3.1965 (Β΄ 274) και 7818/28.3.1979 (Β΄ 420) αποφάσεων της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου «περί καθορισμού των Κλιμακίων και Τμημάτων του Ελεγκτικού Συνεδρίου και της αρμοδιότητας αυτών» προκύπτει ότι μετά την έκδοση της πράξης κανονισμού ή αναπροσαρμογής της

σύνταξης, ακολουθούν οι απαραίτητες ενέργειες του Υπουργού Οικονομικών για την καταβολή της σύνταξης στον δικαιούχο. Οι πράξεις αυτές αποτελούν πράξεις εκτέλεσης και σε αυτές περιλαμβάνονται και οι απαραίτητες ενέργειες του Υπουργού Οικονομικών για την αύξηση ή μείωση του πληρωτέου στο συνταξιούχο ποσού σύνταξης ή ακόμη και η αναστολή της καταβολής της ήδη κανονισθείσας σύνταξης, βάσει νομοθετικής ρύθμισης ή επερχόμενης μεταβολής στην οικογενειακή ή προσωπική κατάσταση του συνταξιούχου, συνεπεία των οποίων το ποσό της ήδη κανονισθείσας ή αναπροσαρμοσθείσας σύνταξης καταβάλλεται αυξημένο ή μειωμένο ή αναστέλλεται η καταβολή της. Κατά των πράξεων αυτών του Υπουργού Οικονομικών προβλέπεται η άσκηση ένστασης ενώπιον του Α΄ Κλιμακίου του Ελεγκτικού Συνεδρίου, οι πράξεις του οποίου (Κλιμακίου) προσβάλλονται, ακολούθως, με έφεση ενώπιον του αρμοδίου (I) Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου (ΕΣ. Ολ. 457/2002), χωρίς η δικαστική επίλυση των διαφορών αυτών να θίγει το κύρος της πράξης κανονισμού ή αναπροσαρμογής σύνταξης, η οποία παραμένει ως έχει. Σε περίπτωση δε που η ανωτέρω ένσταση εισαχθεί σε Τμήμα του Δικαστηρίου, το τελευταίο, ως αναρμόδιο για την εκδίκασή της, παραπέμπει την υπόθεση στο αρμόδιο ως άνω Κλιμάκιο (Ε.Σ. ΙΙΙ Τμ. 1981/2017, 2176/2016, 4184/2014 κ.ά.).

7. Με τα κρινόμενα ένδικα βοηθήματα, τα οποία επιγράφονται «εφέσεις», οι εκκαλούντες, στρατιωτικοί συνταξιούχοι, ζητούν την ακύρωση των αναφερόμενων στον κατωτέρω πίνακα πράξεων αναπροσαρμογής της Διεύθυνσης Κανονισμού και Εντολής Πληρωμής Στρατιωτικών και Πολεμικών Συντάξεων του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, δια των οποίων αναπροσαρμόστηκε μειωτικά η σύνταξή τους κατ' εφαρμογή των διατάξεων των περιπτώσεων 31 και 32 της υποπαραγράφου Γ.1 της παραγράφου Γ του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 αναδρομικά από 1.8.2012 καθώς και κάθε άλλης συναφούς πράξης ή παράλειψης της Διοίκησης. Ζητούν επίσης την ακύρωση πράξεων αναλύσεως-βεβαιώσεως συντάξιμων αποδοχών τους για το μήνα Απρίλιο 2013, από τις οποίες προκύπτει ότι η περικοπή των συντάξεών τους σύμφωνα με την παράγραφο Β΄, υποπάραγραφο Β3 παρ. α του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 καθώς και η κατάργηση του επιδόματος Πάσχα σύμφωνα με την παράγραφο Β, υποπάραγραφο Β4 του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012.

52	ΝΤΑΗ Γρηγορίου του Ευστρατίου	1010815/2012
----	-------------------------------	--------------

8. Οι εφέσεις κατά των ανωτέρω πράξεων αναπροσαρμογής, για τις οποίες καταβλήθηκε το προβλεπόμενο παράβολο, έχουν ασκηθεί, όπως προκύπτει από τα στοιχεία κάθε φακέλου, νομότυπα και εμπρόθεσμα και πρέπει, σύμφωνα με τις παραπάνω αναφερόμενες σκέψεις και διατάξεις καθώς και την 167/28.6.2017 πράξη του Προέδρου του Τμήματος τούτου, να συνεκδικαστούν λόγω της πρόδηλης μεταξύ τους συνάφειας, εφόσον με αυτές τίθενται όμοια ζητήματα. Το διαλαμβανόμενο στις υπό κρίση εφέσεις αίτημα για την ακύρωση «κάθε άλλης συναφούς πράξης ή παράλειψης», εφόσον δεν εξειδικεύεται, είναι αόριστο και ως μη επιδεχόμενο δικαστικής εκτιμήσεως δεν τυγχάνει ίδιας κρίσεως από το Δικαστήριο, ως να μη είχε διατυπωθεί.

9. Περαιτέρω, όμως, τα κρινόμενα δικόγραφα, κατά το μέρος που με αυτά αμφισβητείται η νομιμότητα των πράξεων με τις οποίες εκδηλώνεται η περικοπή της ήδη κανονισθείσας ή αναπροσαρμοσθείσας σύνταξης των εκκαλούντων καθώς και η κατάργηση του επιδόματος Πάσχα, κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου Β΄, υποπάραγραφος Β3 παρ. α και Β4 του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012, θέτουν ζήτημα εκτέλεσης στρατιωτικής σύνταξης, όπως επισημαίνεται και από τον Αντεπίτροπο της Επικρατείας, αποτελούν δε, κατ' ορθή εκτίμηση του περιεχομένου τους, ενστάσεις και, ως εκ τούτου, πρέπει να παραπεμφθούν προς εξέταση στο Α΄ Κλιμάκιο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, στην αρμοδιότητα του οποίου υπάγονται.

10. Κατά τα γενόμενα δεκτά από την Ολομέλεια του Δικαστηρίου τούτου, τα οποία εκτίθενται ανωτέρω, οι προσβαλλόμενες πράξεις αναπροσαρμογής των συντάξεων των εκκαλούντων, που φέρονται προς κρίση με τις εξεταζόμενες στην παρούσα διαδικασία εφέσεις, μετά το ν. 4307/2014 και την κατάργηση από τότε που ίσχυσαν των διατάξεων του ν. 4093/2012, κατ' εφαρμογή των οποίων εκδόθηκαν, έχουν απωλέσει το νόμιμο έρεισμά τους και πρέπει να ακυρωθούν για το λόγο αυτό, που ερευνάται αυτεπαγγέλτως.

11. Κατ' ακολουθία των ανωτέρω, το ΙΙΙ Τμήμα, δικάζοντας εν συμβουλίω ως εκ της συνδρομής των υπό του άρθρου 69 του ν. 4055/2012 προϋποθέσεων, καθόσον το επίδικο στην παρούσα υπόθεση θέμα έχει λυθεί ήδη από την Ολομέλεια του Δικαστηρίου, και συνεκδικάζοντας κατά το άρθρο 73 παρ. 1 του ν. 4055/2012 τις υπό κρίση εφέσεις, κρίνει ότι πρέπει να γίνουν αυτές δεκτές και να ακυρωθούν οι ανωτέρω αναφερόμενες πράξεις του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, με τις οποίες αναπροσαρμόστηκαν μειωτικά οι συντάξεις των εκκαλούντων με βάση τις διατάξεις του ν. 4093/2012 αναδρομικά από 1.8.2012.

12. Τέλος πρέπει να διαταχθεί η επιστροφή στους εκκαλούντες των κατατεθέντων παραβόλων (άρθρο 73 παρ. 4 και 5 ν. 4129/2013) μετά την άπρακτη παρέλευση της προθεσμίας ενός μηνός που τάσσεται από την ως άνω αναφερόμενη διάταξη του άρθρου 69 του ν. 4055/2012.

Για τους λόγους αυτούς αποφαίνεται ομόφωνα

Συνεκδικάζει τις εφέσεις των κατωτέρω αναφερομένων εκκαλούντων.

52	ΝΤΑΗ Γρηγορίου του Ευστρατίου	1010815/2012
----	-------------------------------	--------------

Δέχεται τις εφέσεις αυτές και ακυρώνει τις αναφερόμενες στον ανωτέρω πίνακα πράξεις της Διεύθυνσης Κανονισμού και Εντολής Πληρωμής Στρατιωτικών και Πολεμικών Συντάξεων του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους.

Διατάσσει κατά τα ανωτέρω την επιστροφή του κατατεθέντος παραβόλου στους εκκαλούντες.

Παραπέμπει, κατά τα λοιπά, τις υποθέσεις στο Α' Κλιμάκιο του Ελεγκτικού Συνεδρίου λόγω αρμοδιότητας.

Αποφασίστηκε στην Αθήνα στις 29 Ιουνίου 2017 και εκδόθηκε στις 12 Μαρτίου 2018.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΚΑΙ ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΑΡΜΑΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΣΤΑΥΡΟΥΛΑ ΔΙΚΗΤΟΛΙΑ